

VAN LANSCHOT KEMPEN | KEMPEN VERANTWOORD BELEGGEN: BEHEER & ADVIES VAN VERMOGENS CERTIFICERINGSVERKLARING 2018

Forum ETHIBEL is een Belgische vereniging die Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en Maatschappelijk Verantwoord Investeren (MVI) actief promoot om de overgang naar een meer duurzame samenleving te versnellen. In dit kader ontwikkelt Forum ETHIBEL producten en diensten om **transparant en duurzaam gedrag op de financiële markten te bevorderen**.

Een **Forum ETHIBEL-certificaat** biedt de garantie dat de door de klant zelf opgelegde spelregels worden nageleefd en biedt de troef dit ook naar de stakeholders te bevestigen en te communiceren. Het betreft de **niet-financiële criteria** van een product, vastgelegd in een lastenboek.

De basis hiervoor bestaat uit:

- Niet financiële criteria die **gedetailleerd, duidelijk en openbaar** geformuleerd zijn.
- Minimumcriteria in verband met **arbeids- en mensenrechten, milieu en bewapening**.
- Een systematische en **periodieke controle** van de portefeuille.

Dit certificaat van Forum ETHIBEL toetst bijgevolg de gekozen visie en waarden van Lanschot Kempenn / Kempenn af van de toevertrouwde vermogens en gaat na of het aan de gewenste kwaliteitseisen voldoet. Opdat bedrijven en financiële instellingen een positieve impact hebben op hun omgeving en de maatschappij.

*Aan de betrokkenen bij Van Lanschot Kempenn / Kempenn,
Aan de beleggers,
Aan het publiek,*

Forum ETHIBEL vzw werd door **Van Lanschot Kempenn (VLK) / Kempenn** belast met de uitvoering van een onafhankelijke controle op de naleving van haar richtlijnen rond Verantwoord beleggen.

Van Lanschot Kempenn voert een beleid op het vlak van Verantwoord Beleggen. De evolutie en resultaten hiervan worden sinds 2009 systematisch gerapporteerd. Dit verslag is het zevende jaarlijkse certificaat en bekijkt de mate waarin Van Lanschot Kempenn / Kempenn hun principes van verantwoord beleggen naleven: bij het beheer van huis- en externe fondsen, van toevertrouwde vermogens en bij adviesverlening.

Forum ETHIBEL treedt enkel op als auditor en certificatie-instelling. Het certificaat van **Forum ETHIBEL** levert garanties dat een fonds voldoet aan de extra-financiële criteria zoals vermeld in het beleid, het richtlijnen of in andere voorschriften.

Van Lanschot Kempen / Kempen

Over Van Lanschot Kempen / Kempen

Van Lanschot Kempen beschrijft zichzelf als *gespecialiseerde en onafhankelijke wealth manager*. Haar *Private Banking* richt zich op vermogende particulieren, ondernemers, familiebedrijven, business professionals en verenigingen en stichtingen. Haar *vermogensbeheer* biedt gereputeerde beleggingsstrategieën, fiduciair vermogensbeheer en totaaloplossingen aan nationale en internationale institutionele beleggers, zoals pensioenfondsen en verzekeraars. Haar *Merchant Banking* biedt gespecialiseerde diensten aan institutionele beleggers, ondernemingen, financiële instellingen en overheidsinstellingen.

Voor haar beleggingsdienstverlening werkt Van Lanschot Kempen nauw samen met dochteronderneming Kempen, een gespecialiseerde zakenbank en vermogensbeheerder. Binnen Kempen ligt de verantwoordelijkheid voor beleggingsadvies & vermogensbeheer.

Het Verantwoord Beleggen beleid is gestoeld op internationale richtlijnen, waaronder *UN Global Compact* (UNGC), *Principles for Responsible Investment* (PRI), *OECD Guidelines for Multinational Enterprises* en *Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP)¹.

Daarnaast heeft VLK / Kempen in 2017 besloten haar engagement voor de **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen** (SDG's) van de Verenigde Naties te bevestigen. Zo zijn er vijf SDG's geselecteerd waarop de vermogensbeheerder zich zal focussen¹.

Verantwoord en betrokken beleggen | duurzaam beleggen

Sinds 2009 is Van Lanschot Kempen haar beleggingsproces zo gaan inrichten, dat ze aan de wens om verantwoord te beleggen invulling kan geven. Samen met Kempen integreert VLK niet-financiële data in de beleggingsprocessen en kiest voor een engagementstrategie, aangevuld met uitsluiting van bedrijven en beleggingsfondsen waar engagement niet effectief blijkt te zijn.

Een eerste stap is het toepassen van de bepalingen van de **UN Global Compact** die hiervoor zijn vertaald naar goed te hanteren screeningscriteria, gebaseerd op meer dan 100 internationaal aanvaarde minimumstandaarden.

Sinds 2018 meet VLK / Kempen niet meer het gescreende vermogen onder beheer aangezien dit geen indicatie geeft over de duurzaamheid van alle gescreende activa. In plaats daarvan is een nieuw raamwerk ontwikkeld om het niveau van duurzaamheid te meten. Het doel is om elk fonds een **ESG-score**¹ toe te kennen, gaande van 1 (onvoldoende) tot 5 (leidend).

Daarnaast startte de vermogensbeheerder in 2017 met het meten van de **CO₂-voetafdruk** van het beheerd vermogen met als doel het percentage van het gemeten vermogen elk jaar te verhogen. Op lange termijn streeft VLK / Kempen naar het meten van de CO₂-voetafdruk van al het beheerde vermogen. Deze aanvullende inzichten kunnen ook worden meegenomen bij investeringsbeslissingen om de voetafdruk te verkleinen.

Als een actieve aandeelhouder kiest VLK / Kempen nadrukkelijk voor **engagement** als strategie, omdat dit concreet tot veranderingen in het bedrijfsbeleid kan leiden. Naast eigen engagementactiviteiten werkt Kempen ook samen met andere beleggers. Een thematische en collaboratieve engagementaanpak resulteert in meer invloed. Een verschuiving is merkbaar in engagement op basis van ESG-thema's, omdat dit in

toenemende mate wordt uitgevoerd door de fondsenbeheerders zelf met een ondersteunende rol van het Verantwoord Beleggen team.

De verbeterde engagementmethodologie van VLK / Kempen gebaseerd op vier mijlpalen (zorg melden, onderneming erkent kwestie, onderneming voert beleid en onderneming implementeert programma) is verder verfijnd. Dit maakt het mogelijk om beter te definiëren wanneer een engagementcase naar de volgende mijlpaal kan overstappen.

Naast deze dialogen beschouwt Kempen het als haar verantwoordelijkheid om op aandeelhoudersvergaderingen te **stemmen rond ESG-thema's**: dit is voor haar huisfondsen en, op verzoek, voor (discretionaire) mandaten. Dit gebeurt bij volmacht (proxy voting) via een extern digitaal platform of door stemming op de aandeelhoudersvergaderingen. De uitgevoerde stemmen zijn publiek beschikbaar op een vernieuwd gebruiksvriendelijk platform¹.

VLK / Kempen houdt ook een **uitsluitingslijst** bij die bestaat uit bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens en direct worden uitgesloten. Bedrijven kunnen ook op een **avoidance list** worden geplaatst - met als doel om beleggingen te vermijden waar mogelijk - wanneer ze structureel in strijd zijn met internationale verdragen/normen¹ en geen verbetering hebben getoond in de afgelopen jaren.

Een nieuwe ontwikkeling in 2018 is de opzet van een **kader voor uitsluitingscriteria**. Dit wordt toegepast om te bepalen welke producten en diensten VLK / Kempen zou moeten vermijden. Dit nieuwe kader is toegepast op tabak en alcohol. Op basis van dit kader is besloten om de **tabaksector** op de avoidance list te plaatsen en zodoende uit de interne Kempen-fondsen te sluiten. Externe actieve fondsen worden ten eerste afgeraden om in tabak te beleggen door middel van engagement met externe fondsbeheerders.

UN Global
Compact

ESG-integratie

Engagement

Uitsluitingen

In 2018 bereidde Van Lanschot Kempen een nieuwe stap naar duurzaam beleggen voor, die begin 2019 werd aangekondigd. De groep heeft aangekondigd om **“over te gaan van verantwoord beleggen naar duurzaam beleggen”**. Dit met de overtuiging om haar positieve bijdrage te vergroten.

Kempen levert al duurzame oplossingen voor beleggingen en impact investing. Zo beheert de *vermogensbeheerder* verschillende duurzame beleggingsfondsen en werd het fonds Global Impact Pool in 2018 gelanceerd. Dit nieuwe fonds gebruikt de SDG's als richtlijn en is gericht op het investeren in impactvolle bedrijven.

Aangezien duurzaam beleggen wordt onderworpen aan strengere uitsluitingscriteria dan verantwoord beleggen, zal de beslissing om te streven naar duurzaam beleggen de komende jaren extra uitdagingen bieden. Er ligt een grote taak in het meten van de duurzaamheid van alle (externe) fondsen en om een stappenplan te ontwikkelen opdat het beheerd vermogen kan evolueren van verantwoordelijk richting duurzaam.

Procedures en verantwoordelijkheden

Ieder kwartaal wordt een screening uitgevoerd. Indien er een vermoeden bestaat dat een bedrijf of beleggingsfonds niet (geheel) voldoet aan de genoemde criteria, dan onderzoekt de **ESG Council Working Group** (EWG) deze ondernemingen en fondsen meer in detail. Met de betreffende portefeuille manager

beoordelen zij de ‘materialiteit’ (het belang voor stakeholders en voor Van Lanschot Kempen zelf) van de bevindingen en rapporteren de ESG Council over de screeningresultaten.

De **ESG Council** is eindverantwoordelijk voor het Verantwoord beleggen beleid en kan besluiten tot observatie of engagement. In dat laatste geval monitort de EWG ook de voortgang van het engagementtraject. Wil de betrokken onderneming of het fonds niet meewerken, dan kan VLK / Kempen beslissen de belegging af te stoten en komt de onderneming of het fonds op de avoidance list (zie jaarverslag verantwoord beleggen en website¹).

Externe dataleveranciers

Het beoordelen van organisaties op basis van niet-financiële criteria vereist hoogwaardige ESG-gegevens die essentieel zijn voor de verdere integratie van verantwoord en duurzaam Beleggen in investeringsprocessen. Daarom vindt VLK / Kempen het ook belangrijk om de toegevoegde waarde van niet financiële data providers periodiek te evalueren¹. Sinds begin 2015 is de ESG dataleverancier **MSCI ESG Research**. Deze beschikt over een omvangrijke en kwalitatieve database waarmee ESG-screenings mogelijk zijn, zowel van huisfondsen als externe beleggingsportefeuilles. VLK / Kempen werkt samen met **ISS-Ethix Climate Solutions** om de koolstofvoetafdruk van beleggingen te meten en **ISS-Oekom** voor gegevens van ondernemingen met betrekking tot hun bijdrage aan de SDG's. VLK / Kempen doet ook beroep op **Sustainalytics** (voor de Kempen fondsen en een aantal van de Van Lanschot klanten) en **GRESB** (duurzaamheidsonderzoek vastgoed).

Rapportering

Het “jaarverslag verantwoord beleggen 2018” van Kempen beschrijft de volledige aanpak, inclusief themapapers en dossiers rond engagement en stembeleid. De resultaten van de koolstofintensiteit van de Kempen fondsen (in vergelijking met de desbetreffende referentie-indexen) zijn eveneens in dit verslag opgenomen.

Daarnaast is er het geïntegreerde jaarverslag van de gehele Van Lanschot Kempen-organisatie, inclusief dochter Kempen, waarin financiële en niet-financiële informatie in samenhang met elkaar wordt gepresenteerd.

Verificatie en jaarlijkse audit

Kader en verloop van audit

Sinds 2012 doet Forum ETHIBEL een jaarlijkse audit van de niet-financiële aspecten van de beleggingsprocessen en stelt een certificaat op om de conformiteit met het uitgetekende beleid te bevestigen.

Dit omvat een documentaire controle van alle (geactualiseerde) **beleidsverklaringen**, inclusief het ESG charter, de beheersverslagen, de richtlijnen rond engagement en de materialiteitsoefeningen, de relevante rapporten van Raad van Bestuur, ESG Council en de ESG Council Working Group. Voor een kwalitatieve inschatting van de beslissingen werden de interne ESG-rapporten rond de uitsluitingslijsten, engagementcases en traceringsystemen nagekeken. De technische screeningsprocedure rond advieslijsten en interne en externe fondsen werd getest. Dit geldt ook voor het interne rapporteringssysteem ‘engagement dossiers met ondernemingen’.

Het certificaat slaat op het volledige boekjaar 2018. Het nazicht is uitgevoerd volgens de bepalingen van de overeenkomst. Wij hebben alle gevraagde bijkomende gegevens verkregen via digitale overdracht en via interviews met de Director Impact and Responsible Investment en de Senior Responsible Investment Advisor.

Perimeter en bevindingen

Zoals hierboven vermeld, meet VLK / Kempen niet langer het gescreende beheerd vermogen en ontwikkelde in plaats daarvan een nieuw kader om het niveau van duurzaamheid te meten. Dit heeft tot doel om elk fonds

een ESG-score te geven variërend van 1 (onvoldoende) tot 5 (leidend). Eind 2018 zijn 53 fondsen (of 28% van het beheerd vermogen van Kempen of 19% op groepsniveau) in kaart gebracht. Deze **ESG-scores** lopen uiteen van 2 tot 4.5. De verdeling van de ESG-score van deze 53 fondsen is als volgt: 11% embryonaal; 53% voldoende; 34% rijpend; en 2% leidend. De meting van fondsen wordt in 2019 voortgezet en zal de benodigde inzichten bieden bij het bepalen van een stappenplan om deze activa te verschuiven van verantwoord richting duurzaam beleggen.

De **CO₂-voetafdruk** is gemeten voor 45% van het totale beheerd vermogen van Kempen. VLK / Kempen zal haar inspanningen voortzetten om deze dekking te vergroten – wat momenteel een arbeidsintensieve oefening is. De meeste van haar huisfondsen hebben een lagere CO₂-voetafdruk dan hun benchmark.

VLK / Kempen was met 91 ondernemingen direct betrokken in intensieve **engagement** dialogen en met 208 andere ondernemingen via collectieve engagement initiatieven. Deze engagement dossiers zijn gericht op milieu (21%), mensenrechten (10%), corruptie & omkoping (0%), personeels & sociale (15%) en governance (54%) kwesties. In talrijke engagement dossiers worden meerdere kwesties tegelijkertijd behandeld.

Eind 2018 stonden er 28 ondernemingen op de **uitsluitingslijst** en 129 ondernemingen op de **avoidance list** (waarvan 105 gerelateerd aan tabak).

Directe engagement dialoog met ondernemingen	Collectieve engagement met ondernemingen	Screening activa op ESG criteria	Screening activa CO ₂ -voetafdruk	Ondernemingen op de Uitsluitingslijst	Ondernemingen op de Avoidance list
# 91	# 208	28% van de activa	45% van de activa	# 28	# 129

Conclusie

Op basis van onze controles bevestigen wij dat Van Lanschot Kempen / Kempen hun verantwoord beleggingsbeleid nauwgezet invullen, opvolgen en rapporteren, conform de geformuleerde richtlijnen.

Brussel, 4 juli 2019
Forum ETHIBEL vzw

Kenny Frederickx,
Algemeen Directeur

Ro Van den broeck,
Research officer

Forum ETHIBEL

info@ethibel.org

www.forumethibel.org

Duurzaamheidstoelichting ⁱ

- **Jaarverslagen:**
Jaarverslag Verantwoord Beleggen 2018: <https://www.kempen.com/en/asset-management/responsible-investment>
Jaarverslag Van Lanschot Kempen: <https://media.vanlanschot.nl/media/pdfs/2018-annual-report-van-lanschot-kempen.pdf>
- **Convention library:** deze vermeldt internationale verdragen en conventies die betrekking hebben op mensenrechten, arbeidsrechten (inclusief kinderarbeid), milieu, anticorruptie en omkoping, wapens, porno, nucleaire energie, dierenwelzijn (inclusief bont) en tabak. <https://corporate.vanlanschot.nl/responsible/core-banking-activities>
- **Data leveranciers:** Actiam - www.actiam.nl, GRESB, Global Real Estate Sustainability Benchmark - www.gresb.com, ISS-Ethix Climate Solutions and ISS-Oekom - www.issgovernance.com, MSCI ESG - www.msci.com, Sustainalytics - www.sustainalytics.com.
- **ESG** is een afkorting die staat voor Environmental, Social and Governance factoren (Milieu, Sociale prestaties en Ondernemingsbestuur), de belangrijkste domeinen voor niet-financiële analyses voor beleggingen.
- **Internationale Richtlijnen:** UN Global Compact - www.unglobalcompact.org, UN PRI - www.unpri.org, OECD Guidelines for Multinational Enterprises - <http://www.oecd.org/corporate/mne/>, UNGP - www.business-humanrights.org/en/un-guiding-principles
- **SDG selectie:** de vijf geselecteerde SDG's zijn: *betaalbare en duurzame energie* (SDG 7), *waardig werk en economische groei* (SDG 8), *verantwoorde consumptie en productie* (SDG 12), *vrede, veiligheid en sterke publieke diensten* (SDG 16) en *partnership om de doelstellingen te bereiken* (SDG 17).
- **Stemgedrag:** VLK / Kempen publiceert haar stemgedrag. <https://vds.issgovernance.com/vds/#/NzcyMA==/>